

Groenbeleidsplan

2021-2026

Gemeente Heerhugowaard

Project:	Groenbeleidsplan 2021-2026 gemeente Heerhugowaard
Projectnummer:	P774-02
Registratienummer:	20210213
Auteurs:	Laura Barnhoorn, Fernand Schuurman, Jeroen Bruinenberg
Opdrachtgever:	Gemeente Heerhugowaard
Datum:	31 maart 2021

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1. Inleiding	
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Proces Groenbeleidsplan	5
1.3 Leeswijzer.....	6
2. Relatie Groenbeleidsplan en andere plannen	7
2.1 Het Groenbeleidsplan in relatie tot de Groenvisie	7
2.2 Gebiedsontwikkeling, herinrichtingen en beheer.....	7
3. Beleidsuitgangspunten	9
3.1 Beleidsregels vanuit opgaven.....	9
3.2 Beleidsregels groot onderhoud, project- en gebiedsontwikkeling.....	10
3.3 Beleidsregels beheer.....	13
4. Maatregelen per functiegebied	15
4.1 Functiegebieden.....	15
4.2 Financiering.....	16
4.3 Ambities.....	17
4.4.1 Gemeentebreed	18
4.4.2 Centrumgebieden.....	19
4.4.3 Woonwijken.....	21
4.4.4 Parken en recreatiegebieden	23
4.4.5 Buitengebied.....	25
4.4.6 Bedrijventerreinen	26
4.4.7 Verkeersroutes (auto-, fiets-, wandel- en vaarroutes).....	27
4.4.8 Particulier groen (daken, gevels en tuinen)	29
Bijlagen	
1. Ondersteunende kaarten en tabellen.....	32
2. Groenbeleidsplan t.o.v. rijks- en provinciebeleid.....	41

Samenvatting

Aanleiding

Dit Groenbeleidsplan (2021-2026) is een **vertaling van de Groenvisie** (2020-2040) die in juni 2020 is vastgesteld door de gemeenteraad. Vanuit de visie werken we vanuit het motto "**Groen, tenzij**" naar **een veilige, gezonde, prettige en klimaatrobuuste leefomgeving**. We willen meer groen, minder verharding en het reeds aanwezige groen (beter) beschermen. Door beleidsregels en maatregelen geven we in dit Groenbeleidsplan handen en voeten aan deze ambities.

Proces en relatie met andere beleidsplannen

De ambities van de Groenvisie zijn tot stand gekomen via een interactief proces met inwoners, ondernemers en medewerkers van de gemeente. De ambities uit de Groenvisie zijn door interviews met medewerkers van de gemeente Heerhugowaard verder geanalyseerd en uitgewerkt tot haalbare beleidsregels en maatregelen voor het groenbeleid. Vanuit verschillende afdelingen, functies en expertises is er meegedacht.

Daarnaast zorgen we voor aansluiting met de (concept) **Omgevingsvisie** van Heerhugowaard en Langedijk. We zoeken bewust naar synergie met gebiedsontwikkeling, groot onderhoud, herinrichting en beheer van de openbare ruimte.

Het beleid

Die synergie zoeken we door beleidsregels voor **project- en gebiedsontwikkeling, groot onderhoud wijken en beheer** op te stellen. Dit borgt dat iedere ontwikkeling bijdraagt aan de ambities die we hebben voor groen. Deze gelden over het algemeen voor de hele gemeente. Daarnaast beschrijven we per functiegebied de ambities uit de Groenvisie 2020-2040 en de **maatregelen** die we graag aanvullend willen treffen. Per maatregel is aangegeven in welk jaar we ze willen uitvoeren, aan welke ambities ze bijdragen en hoe ze gefinancierd kunnen worden.

Vervolgstappen

De gekozen maatregelen worden voornamelijk bekostigd vanuit bestaande budgetten, maar kunnen wel leiden tot nieuwe investeringsvoorstellen of samenwerkingsverbanden. Naast de maatregelen die zijn genoemd in dit Groenbeleidsplan, is het belangrijk om de komende jaren het Groenbeleidsplan ook verder uit te werken naar andere documenten, zoals het omgevingsplan, masterplannen voor gebiedsontwikkelingen, andere beleidsdocumenten en beheerplannen.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In juni 2020 is de Groenvisie vastgesteld door de gemeenteraad. Hierin wordt beschreven hoe het groen er in 2040 uit zou moeten zien. Door meer groen toe te voegen aan de stad werken we aan een veilige, gezonde, prettige en klimaatrobuste leefomgeving. Groen draagt bij aan een goede leefomgeving, nu en in de toekomst. We kiezen daarom voor het motto "Groen, tenzij". Dit houdt in dat we in beleid, gebiedsontwikkeling, beheer en groot onderhoud het groen prioriteit willen geven. We willen meer groen, minder verharding en het reeds aanwezig groen (beter) beschermen.

In dit Groenbeleidsplan (2021-2026) wordt de vertaling gemaakt van de brede visie-uitspraken naar een plan dat handvatten biedt voor de uitvoering. De doelen van dit groenbeleid zijn dan ook:

- richting geven aan de ambities en thema's uit de visie door het benoemen van:
 - beleidsregels voor groot onderhoud, project- en gebiedsontwikkeling;
 - beleidsregels voor beheer;
 - aanvullende maatregelen per functiegebied.
- handvatten bieden voor uitvoeringsplannen op het gebied van beheer, groot onderhoud, project- en gebiedsontwikkeling.
- partners in de stad inspireren en stimuleren, denk hierbij aan inwoners, het bedrijfsleven, kennis- en onderwijsinstellingen en andere overheidsinstellingen.

1.2 Proces Groenbeleidsplan

Het Groenbeleidsplan is een vertaling van de Groenvisie. De ambities uit de Groenvisie zijn tot stand gekomen via een interactief proces met inwoners, ondernemers en medewerkers van de gemeente Heerhugowaard. Er is informatie opgehaald via een digitale flitspeiling, een schouw in de openbare ruimte, stadsgesprekken, themasessies en een raadsessie. We hebben als hoofddoel voor 2040 om Heerhugowaard groen te houden en groener te maken.

In het Groenbeleidsplan presenteren we beleidsuitgangspunten en maatregelen voor het groen die bijdragen aan de ambities uit de Groenvisie. Naar aanleiding van deze ambities zijn beleidsuitgangspunten en maatregelen opgehaald in interviews met medewerkers van de gemeente Heerhugowaard zoals beheerders, beleidsadviseurs, ontwerpers, bedrijfscontactfunctionarissen en strategisch adviseurs. We hebben ervoor gezorgd dat vanuit verschillende thema's werd nagedacht, zoals: duurzaamheid, integraal beheer, stedenbouw, groenontwerp, groenbeheer, recreatie, identiteit, sport en cultuur, gebiedsontwikkeling en speelbeheer.

1.3 Leeswijzer

- In hoofdstuk 2 beschrijven we de relatie van dit Groenbeleidsplan ten opzichte van andere plannen.
- In hoofdstuk 3 worden de beleidsuitgangspunten voor het groen beschreven en gekoppeld aan een ambitie uit de Groenvisie.
- In hoofdstuk 4 beschrijven we per functiegebied de huidige situatie op hoofdlijnen, de ambities uit de Groenvisie 2020-2040 en de daaruit volgende maatregelen met een prioritering die we binnen de beleidsperiode 2021-2026 graag willen treffen.
- In hoofdstuk 5 worden de vervolgstappen benoemd na vaststelling van het Groenbeleidsplan.

2. Relatie Groenbeleidsplan en andere plannen

2.1 Het Groenbeleidsplan in relatie tot de Groenvisie

Het Groenbeleidsplan is in de eerste plaats een vertaling van de Groenvisie. Het hoofddoel voor 2040 is Heerhugowaard groen houden en groener maken. We willen meer groen en minder verharding. En de kwaliteit van het reeds aanwezige groen gaan we (beter) beschermen. In de Groenvisie wordt deze doelstelling ook wel verwoord met het motto "Groen, tenzij". Met de Groenvisie willen we richting geven aan een toekomstbestendige gemeente. Het groen moet bijdragen aan een duurzame, sociale en gezonde gemeente. Om dit te bereiken is een verdere uitwerking nodig. We hebben [beleidsuitgangspunten](#) nodig die handvatten geven aan onze medewerkers, maatschappelijke organisaties, ondernemers en ontwikkelaars om daadwerkelijk aan de slag te gaan met een goede groene leefomgeving. In [hoofdstuk 4](#) staan we stil bij de ambities vanuit de Groenvisie en worden ze gekoppeld aan concrete maatregelen. Zo verbinden we de verschillende plannen en maken we een duurzame, sociale en gezonde leefomgeving mogelijk. Naast de Groenvisie sluit dit plan ook zoveel mogelijk aan bij landelijk en provinciaal beleid. De belangrijkste punten uit die beleidsdocumenten staan opgesomd in [bijlage 2](#).

2.2 Gebiedsontwikkeling, herinrichtingen en beheer

Belangrijk onderdeel van onze strategie is het zoeken naar synergie. Onze gemeente is in ontwikkeling, dit uit zich onder andere in (planvorming van) gebiedsontwikkelingen zoals Stationsgebied, Stadshart, Centrumwaard, Westpoort en De Scheg, De Vaandel, De Frans, Westdijk en de afronding van De Draai, Broekhorn en Heerhugowaard Zuid. Het is belangrijk dat de beleidsuitgangspunten die worden benoemd in dit Groenbeleidsplan nog worden vertaald naar het **omgevingsplan** van de gemeente, zodat deze uitgangspunten standaard worden meegenomen op het moment van project- en gebiedsontwikkelingen en vervangingen/herinrichtingen. In de tussentijd kan vastgesteld beleid worden verwerkt in bestemmingsplannen en/of in samenwerkingen met ontwikkelaars en andere initiatiefnemers van projecten worden overeengekomen via bijvoorbeeld anterieure en posterieure overeenkomsten.

In dit Groenbeleidsplan wordt ook gekeken waar we ambities hebben en hoe we die ambities slim kunnen koppelen aan de **planning** groot onderhoud wijken. In de planning voor de herinrichting van de openbare ruimte wordt nu rekening gehouden met 1-op-1 vervangingen van de openbare ruimte. Deze vervangingsmomenten bieden kansen om het groen aan te laten sluiten bij de ambities uit de Groenvisie en werk met werk te maken.

Het Groenbeleidsplan kan daarnaast worden gebruikt om de beheerplannen voor groen en bomen te actualiseren. Hiernaast is een schematisch overzicht gegeven van de structuur van de verhoudingen tussen de Groenvisie, Groenbeleidsplan en de uitwerking van dit plan naar andere plannen.

Groenbeleidsplan als onderdeel van de Groenvisie en als kapstok voor verdere uitwerking

Omgevingsvisie Heerhugowaard en Langedijk

De omgevingsvisie is nog niet vastgesteld, maar we hebben al wel samen met de fusiegemeente Langedijk een visiekaart gemaakt en speerpunten geformuleerd. Deze eerste aanzet richt zich op een aantal thema's. Daarvan zijn een aantal belangrijk voor dit Groenbeleidsplan, te weten: klimaatverandering, ontmoeten, ouder wordende bevolking, en een gezonde en veilige omgeving. Doordat onze beleidsuitgangspunten zijn opgesteld vanuit de thema's klimaat, biodiversiteit, gezondheid, identiteit en recreatie, dragen we bij aan de omgevingsvisie.

Daarnaast ligt de verantwoordelijkheid voor de fysieke leefomgeving niet alleen bij de gemeente, maar ook bij de samenleving. Het Groenbeleidsplan sluit hierop aan door beleidsuitgangspunten te benoemen die initiatieven stimuleren en een rol toedienen aan bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties voor een groene leefomgeving. Hierbij kan gedacht worden aan het ontsteden van tuinen, groene gevels en daken.

Actualisatie Groenbeleidsplan 2010-2015

Dit Groenbeleidsplan is een actualisatie van het Groenbeleidsplan 2010-2015. De volgende beleidsuitgangspunten zijn afkomstig uit het voorgaande plan en krijgen ook in het nieuwe plan aandacht:

- versterken van de historische structuur van de droogmakerij met boomlinten op ontginningslinten en verbindingswegen;
- creëren van ecologische verbindingen;
- groene recreatieve verbindingen creëren tussen grootschalige groengebieden onderling en met het omliggende polderlandschap;
- terughoudend in uitgifte gemeenteground.

3. Beleidsuitgangspunten

Dit Groenbeleidsplan heeft als hoofddoel om handen en voeten te geven aan de ambities uit de Groenvisie. In dit hoofdstuk worden daarom de beleidsuitgangspunten beschreven en gekoppeld aan een ambitie uit de Groenvisie. Hierbij is een tweedeling gemaakt:

- **Beleidsregels voor groot onderhoud, project- en gebiedsontwikkeling** zijn randvoorwaarden waarmee de gemeente met particuliere initiatiefnemers (onder andere projectontwikkelaars en ondernemers) werkt aan een project- of gebiedsontwikkeling of zelf aan de lat staat voor vervanging van de openbare ruimte conform de groot onderhoudsplanning.
- **Beleidsregels voor beheer en onderhoud** gelden voor het beheer en onderhoud van het groen vanuit de gemeente door de eigen dienst of de aannemer die het beheer aan de hand van bestekken uitvoert voor de gemeente.

3.1 Beleidsregels vanuit opgaven

De beleidsuitgangspunten gelden over het algemeen voor de hele gemeente, maar soms wordt er verwezen naar specifieke informatie, veelal in kaartvorm beschikbaar in [bijlage 1](#). Elke straat, buurt en wijk staat immers voor andere opgaven. Per gebied verschilt daardoor de noodzaak en mogelijke impact van een beleidsregel. In gebieden met veel stadshitte en weinig ruimte loont het bijvoorbeeld om in te zetten op grote bomen, groenwanden en geveltuinen, maar in parken werken andere ingrepen beter.

Ter ondersteuning van deze integrale afweging bij (groen)ontwikkelingen hoort bij ieder thema een of meerdere kaarten (zie [bijlage 1](#)) met heldere informatie over de aandachtspunten met betrekking tot het thema. Bij het afwegen tussen groene en andere stedelijke functies kunnen deze kaarten als lagen over elkaar gelegd worden, wat het betreffende gebied met aandachtsgebieden en mogelijkheden inzichtelijk maakt. Een aantal van die kaarten zijn nu nog niet aanwezig, omdat kennis nog niet voldoende is ontsloten. Een van de doelen naar aanleiding van dit Groenbeleidsplan is om dit kennisniveau tekstueel en visueel te maken per thema. De beschikbare informatie (december 2020) is opgenomen in dit Groenbeleidsplan.

3.2 Beleidsregels groot onderhoud, project- en gebiedsontwikkeling

De onderstaande beleidsregels hebben betrekking op het moment waarop groot onderhoud (herinrichting) van de openbare ruimte of gebiedsontwikkeling plaatsvindt. In [figuur 9](#) zijn de gebieden op kaart weergegeven waar conform de wijkenplanning groot onderhoud plaats gaat vinden en waar gebiedsontwikkelingen verwacht worden. Hierdoor kan een indruk gekregen worden van de omvang en de invloed die onderstaande regels kunnen hebben.

Nr.	Beleidsregels	Toelichting
1	Richt gebieden groen in, tenzij de ruimte noodzakelijk is voor andere doeleinden.	Het motto van de Groenvisie is "Groen, tenzij". We willen meer groen en minder verharding. Hiermee creëren we een veilige en gezonde leefomgeving voor onze inwoners en zorgen we voor een gezond ecologisch systeem.
2	Richt bouwwerken en hun naaste omgeving 'natuurinclusief' op. Zorg dat natuurinclusieve maatregelen passen bij lokale ecologische doelen.	We willen dat iedere nieuwe ontwikkeling een positieve bijdrage levert aan de biodiversiteit aan flora en fauna. Ontwikkelingen beperken zich niet tot gebouwen en/of wijken, maar zijn bijvoorbeeld ook zonnevelden en bedrijven(terreinen). Voor meer informatie zie www.bouwnatuurinclusief.nl .
3	Behoud bestaand vitaal groen en vitale bomen zo veel en zo goed als mogelijk en op een wijze die recht doet aan de doelstelling waarmee het opgericht is.	Vanuit het motto "Groen, tenzij" beschermen we het aanwezige groen, tenzij het niet meer te herstellen is.
4	Compenseer groen door groen met minimaal dezelfde (potentiële) waarde en zo dichtbij de oude standplaats als mogelijk.	Nieuw aan te leggen groen heeft niet meteen dezelfde waarde als te verwijderen groen, in potentie moet echter minimaal dezelfde waarde behaald worden. Te denken valt aan ecologische-of gebruikswaarde.
5	Richt gebieden in met grootschalige groenzones, een aaneengesloten openbaar groenareaal van minimaal 1 hectare, zodat elk huishouden in het gebied binnen 300 tot maximaal 500 meter toegang heeft daartoe. Zie figuur 8 voor de huidige situatie. N.B. Richt in onderstaande situaties gebieden in met schaduwrijke groene verblijfsplekken binnen een straal van 300 meter van elke plek binnen dat gebied.	De Groenvisie geeft aan dat een groene omgeving voor inwoners betekent dat het is omgeven door natuur. Tevens omschrijft het dat vooral grote groene gebieden met onderlinge verbindingen bijdragen een stevig ecologisch netwerk. Groen heeft daarnaast waarde voor onze fysieke gezondheid en mentale welbevinden. In het Klimaatakkoord 2019 is tevens opgenomen dat gemeenten in hun ruimtelijk beleid opnemen dat bij nieuwe wijken direct ook bos wordt gerealiseerd.

	<ul style="list-style-type: none"> - Gebieden waar het realiseren van grootschalige groenzones (nog) niet mogelijk is. - Gebieden die een verhoogd risico hebben op hittestress (figuur 1). - Gebieden die een verhoogd aandeel ouderen bevatten en plekken waar de gezondheidservaring laag is. <p>Een koele groene verblijfsplek is minimaal 1000 m² en bevat minimaal 200 m² schaduw.</p>	
6	<p>Richt gebieden in zodat er verbindingen ontstaan met en tussen omliggende groenzones.</p> <p>Zie figuur 10 met te ambiëren verbindingen.</p>	Het verbinden van gebieden is een belangrijk onderdeel waarmee we zowel de biodiversiteit versterken als de inwoners langere recreatieve routes bieden en verleiden om eerder naar buiten te gaan om te spelen en sporten.
7	<p>Richt groen in onder groei omstandigheden en met een diversiteit aan soorten zodat het een duurzame bijdrage kan leveren aan de beleidsdoelstellingen.</p>	Variatie in soorten flora biedt een breder aanbod aan bescherming, voedsel en nest- en verblijfsplekken voor fauna. Het draagt daarnaast bij aan de identiteit en herkenbaarheid van een wijk. Een variatie vermindert daarnaast de kans op uitval van hele lanen bomen en/of gewassen.
8	<p>Richt groenzones in, weliswaar passend bij de functie, met het gedachtegoed dat het een zo groot mogelijke bijdrage levert aan de biodiversiteit.</p>	Bekijk de inrichting altijd in perspectief met andere doelen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan sociale veiligheid rondom speelterreinen.
9	<p>Richt gebieden groen in en zodanig dat het zoveel mogelijk bijdraagt aan het infiltreren van hemelwater naar het grondwater.</p> <p>Zie hiervoor tevens de aandachtsgebieden hemelwateroverlast in figuur 1.</p>	Hemelwateroverlast is door het veranderende klimaat een steeds groter probleem.
10	<p>Richt routes voor langzaam verkeer in met groen en zodanig dat deze een aantrekkelijk alternatief bieden voor het verplaatsen met de auto.</p>	Groen kan een bijdrage leveren aan het breken van wind, schaduwvorming en de uitstraling van langzaam verkeerroutes.
11	<p>Richt recreatieve routes voor langzaam verkeer in met groen en zodanig dat deze aantrekkelijk zijn voor recreatie.</p>	Groen kan een bijdrage leveren aan de aantrekkelijkheid en identiteit van een gebied. Bewoners geven aan dat zij meer kleur- en fleur en een grotere verscheidenheid aan groen willen.

12	Richt groenzones die bedoeld zijn voor recreatieve doeleinden zodanig in dat het aansluit bij de behoeften van de verschillende groepen (potentiële) gebruikers en houd rekening met eventuele conflicten daartussen.	De inrichting dient bij te dragen aan het stimuleren van het gebruik van verblijfsgebieden.
13	Richt gebieds- en wijkontsluitingswegen en wegen, die de oude structuur van de polderontginning volgen, in met bomenrijen. Zie hiervoor figuur 7 'groenstructuur'.	Hierdoor waarborgen we de cultuur-historische structuren en dragen we bij aan de identiteit.
14	Richt rotondes in met aantrekkelijk groen en wel zodanig dat deze passend zijn bij de omgeving en bovendien onderscheidend zijn van elke andere rotonde in hun omgeving.	Rotondes die van elkaar onderscheidend zijn kunnen bijdragen aan de beleving, herkenbaarheid en leesbaarheid van de stad.
15	Richt parkeerplekken welke grondgebonden zijn en aansluitend aan andere grasvlakken liggen 'groen' in.	Op deze manier leveren parkeerplekken een bijdrage aan het infiltreren van hemelwater en een groene uitstraling.
16	Ontwikkelingen over de inrichting van het groen komen participatief tot stand.	Conform de Groenvisie zorgen we door locatiegericht te werken ervoor dat het groen herkenbaar is en aansluit bij de wensen van betreffende bewoners en gebruikers.

3.3 Beleidsregels beheer

De onderstaande beleidsregels hebben betrekking op het beheer van het groen. Ook beleidsregels die niet gerelateerd zijn aan momenten waarop we een wijk vervangen/herinrichten zijn hier opgenomen. Dit zijn algemeen geldende beleidsregels.

Nr.	Beleidsregels	Toelichting
1	We gaan niet over tot het kappen van boomstammen of het snoeien van takken indien dit verzoek wordt gedaan omwille van het beperken van (naar oordeel van de gemeente) aanvaardbare hinder of voor de opbrengst van energie-opwekkende constructies zoals zonnepanelen.	Dit doen we vanuit het motto "Groen, tenzij" en de wens om het aanwezige groen te beschermen.
2	We verkopen of geven groen alleen in gebruik indien de grond niet of alleen tegen hoge kosten bereikbaar is voor noodzakelijk onderhoud.	Dit doen we vanuit het motto "Groen, tenzij" en de wens om het aanwezige groen te beschermen.
3	We beheren en ontwikkelen conform de Gedragscode soortbescherming gemeenten van Stadswerk.	Door te handelen volgens deze gedragscode wordt schade aan (lokale) populaties van beschermde dieren en planten voorkomen of tot een minimum beperkt. Dit draagt bij aan onze biodiversiteitsambities.
4	We beheren esthetisch groen met het doel beeldkwaliteitsniveau B, conform de Kwaliteitscatalogus openbare ruimte van CROW.	We onderhouden het groen in de openbare ruimte op een niveau dat het groen er netjes en verzorgd bij ligt binnen beheersbare kosten.
5	We beheren ecologisch groen op ecologische wijze.	Bij ecologisch beheer wordt er gestreefd de biodiversiteit te vergroten en de flora en fauna de kans te geven zich doormiddel van natuurlijke processen te ontwikkelen.
6	We voeren voor elk gebied elke vijf jaar een quickscan flora & fauna uit.	Hierdoor blijven verspreidingskaarten actueel, vindt monitoring plaats en is bijstelling van beleid mogelijk.
7	We planten vooral soorten die zich goed ontwikkelen in de bodemomstandigheden van de beoogde locatie. Als onvoldoende soorten toepasbaar zijn, passen we de bodemomstandigheden aan.	Hierdoor kunnen we sturen op een lange levensloop en beperken we onderhoudskosten.

8	We planten vooral soorten die een natuurlijke groeivorm hebben en die passend zijn bij de beoogde locatie.	Door bij de inrichting rekening te houden met het eindbeeld kunnen we sturen op een lange levensloop en beperkte onderhoudskosten.
9	We planten vooral soorten die klimaatbestendig zijn.	Door het veranderende klimaat moet bij aanplant rekening gehouden worden met heviger regenvuilen en langere periodes van droogte.
10	We planten vooral soorten die een bijdrage leveren aan de lokale biodiversiteit.	Biodiversiteit is essentieel voor het voortbestaan van flora en fauna.
11	We planten een diversiteit aan soorten.	Dit is een wens van bewoners (groenvisie) en draagt bij aan de diversiteit aan flora en fauna.
12	We richten groeiplaatsen van groen zodanig in dat voldoende ruimte, vocht, lucht en voedsel geborgd is. Dit doen we voor een goede ontwikkeling van het groen gedurende de beoogde levenscyclus.	Hierdoor kunnen we sturen op een lange levensloop en beperkte onderhoudskosten.
13	We zetten geen chemische bestrijdings- en/of gewasbeschermingsmiddelen in. De gerichte bestrijding van invasieve exoten zijn hier een uitzondering op.	Groot gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen kan een negatief effect hebben op het bodemleven en de kwaliteit van het oppervlaktewater. Invasieve exoten zijn soorten die niet uit Nederland afkomstig zijn, maar die vanwege een gebrek aan natuurlijke vijanden, groengebieden overwoekeren en daarbij veel schade aanrichten. Invasieve exoten zijn benoemd in de Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden (artikel 8.3) en grotendeels opgenomen in de Unielijst voor invasieve exoten op de site van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten).

4. Maatregelen per functiegebied

In dit hoofdstuk beschrijven we per functiegebied de huidige situatie op hoofdlijnen, de ambities uit de Groenvisie 2020-2040 en de daaruit volgende maatregelen die we binnen de beleidsperiode 2021-2026 graag willen treffen.

De maatregelen voor het groen zijn afkomstig uit de werksessies die plaatsvonden rondom de vorming van de Groenvisie en het Groenbeleidsplan en uit het interactietraject met inwoners, (maatschappelijke) partners en raadsleden. Daarnaast zijn er maatregelen voortgekomen uit diepte-interviews met ambtenaren. Bij de keuze voor maatregelen is een afweging gemaakt tussen de mate van inspanning die moet worden geleverd om een gewenst resultaat te behalen (inspanning) en wat de invloed daarvan is op de doelstelling(en) van de maatregel (effect). Alleen de maatregelen die beoordeeld zijn als quick win (veel effect, weinig inspanning) en strategisch (veel effect, veel inspanning) zijn opgenomen in dit Groenbeleidsplan.

De gekozen maatregelen zijn opgenomen in tabellen per functiegebied. Daarbij is tevens uiteengezet aan welke ambities ze bijdragen, hoe ze gefinancierd kunnen worden en in welk jaar ze naar verwachting uitgevoerd worden. In onderstaande paragrafen is dit onderscheid verder uitgewerkt. We staan achtereenvolgens stil bij:

- Functiegebieden
- Financiering
- Ambities

4.1 Functiegebieden

In de Groenvisie is het groen ingedeeld in functiegebieden (centrumgebieden, woonwijken, parken en recreatiegebieden, verkeerroutes, daken en tuinen en buitengebied). Deze komen ook (grotendeels) terug in dit Groenbeleidsplan, maar in de uitwerking van de visie naar dit Groenbeleidsplan is de behoefte naar voren gekomen om ook het groen op bedrijventerreinen expliciet uit te lichten, omdat hier andere ambities en maatregelen gelden voor het groen. Er is daarnaast een categorie 'gemeentebreed' toegevoegd voor maatregelen die voor de hele gemeente gelden.

We hanteren de volgende functiegebieden:

- **gemeentebreed:** maatregelen gericht op de hele gemeente;
- **centrumgebieden:** Stadshart/Middenwaard; Stationsgebied; Centrumwaard en winkellocaties zoals Brandpunt, Berckheideplein;
- **woonwijken:** alle woonwijken inclusief De Noord;
- **parken en recreatiegebieden:** grote groenzones zoals Schoutenbos, C. Fabritiuspark, Rosariumpark, Oosterpark, Stadspark de Parel, De Groene Wiecken, Luipaardpark, Park van Luna, Strand van Luna en 't Waarderhout;
- **buitengebieden:** alles buiten de bebouwde kom van Heerhugowaard;
- **bedrijventerreinen:** het gebied langs het zuidelijke deel van de Westtangent; het gebied dat zich uitstrekt van het station tot aan de Hasselaarsweg inclusief bedrijventerrein de Vaandel;
- **verkeersroutes:** wegen, fiets- en wandelpaden, rotondes en de grond rondom het spoor;
- **daken en tuinen:** het particuliere groen van o.a. inwoners en ondernemers.

4.2 Financiering

We onderscheiden verschillende kostendeckingscategorieën.

Interne uren	Maatregelen die genomen kunnen worden zonder (extra) meerkosten. Veel van het werk kan worden uitgevoerd door medewerkers van de gemeente Heerhugowaard. Afhankelijk van de capaciteit kan er meer of minder worden gerealiseerd de komende vijf jaar.
Beheer	Maatregelen die gefinancierd kunnen worden uit de exploitatiebegroting van het beheer van het groen.
Project- en gebiedsontwikkeling en groot onderhoud	Maatregelen die kansrijk zijn op het moment dat er een project- en gebiedsontwikkeling plaatsvindt of wanneer groot onderhoud/ herinrichting van de openbare ruimte van een wijk plaatsvindt. We hanteren hiervoor figuur 9 met ontwikkelingen voor de komende tien jaar. Het groot onderhoud wordt gefinancierd vanuit de Voorzieningen Wijken.
Investing	Maatregelen die een directe investering vereisen, bijvoorbeeld door het aanplanten of aanleggen van (groen)voorzieningen of het uitschrijven van een subsidies.
Subsidie	Maatregelen die kunnen worden uitgevoerd met behulp van een regionale of landelijke subsidie. Indien bekend, wordt de subsidie genoemd.
Privaat	Maatregelen die worden uitgevoerd door particulieren en/of bedrijven.

4.3 Ambities

We hanteren de vijf ambities uit de Groenvisie in de maatregelentabel en geven per maatregel aan, aan welke ambities de maatregel vooral bijdraagt. De ambities worden in de maatregelentabellen aangegeven met onderstaande iconen:

Biodiversiteit	Het behouden en stimuleren van verschillende soorten flora en fauna.	
Klimaatadaptatie	Het omgaan met hogere buitentemperaturen, langdurige droogte en heviger buien en wateroverlast.	
Gezondheid	De fysieke en mentale gezondheid en welbevinden van mensen. Het gaat om de rol van groen in het bevorderen van gezond gedrag zoals bewegen, en het beschermen tegen negatieve invloeden zoals hittestress en fijnstof.	
Recreatie	Het bevorderen van de mogelijkheden om te recreëren in het groen.	
Identiteit	Het karakter, definitie en onderscheidend vermogen van een plek door het groen. Ook gaat het om de herkenbaarheid van plekken en mogelijkheid om je te identificeren met het groen.	

4.4.1 Gemeentebreed

Nr.	Maatregel	Financiering	Prioriteit	Ambities
1.1	We stellen een systematiek en een norm vast waarmee we de mate van natuurinclusiviteit van een ontwikkeling bepalen en beoordelen.	Interne uren + investering vanuit BIDGO.	2021	
1.2	We huren een ecologisch adviesbureau in om de bestaande ecologische structuren te onderzoeken, visualiseren en inzicht te geven in kansrijke verbindingen en natuurwaarden.	Investering € 25.000 vanuit bestemmingsreserve projecten leefomgeving en voorzieningen.	2021	
1.3	We gaan onderstaande kaarten opstellen ter ondersteuning van integrale afwegingen bij ontwikkelingen: <ul style="list-style-type: none"> - Een biodiversiteitskaart (onderdeel 1.2); - Een groenrecreatiekaart; - Een groengezondheidskaart; - En een groenidentiteitskaart. 	Interne uren	2024	
1.4	We onderzoeken of we met de besparing op onderhoudslasten de kosten voor omvorming van verharding naar groen kunnen dekken.	Interne uren	2021	
1.5	We reserveren op voorhand budget voor het realiseren van: <ul style="list-style-type: none"> - Grijs voor groen projecten; - Biodiversiteitsprojecten, waaronder bloemrijk grasland (zie 4.5 en 7.3). 	Investering € 75.000 vanuit bestemmingsreserve projecten leefomgeving en voorzieningen.	2022-2026	
1.6	We richten een financiële methode in om ontvangen gelden voor beschadigd of verwijderd groen duurzaam beschikbaar te houden voor groene inrichting.	Interne uren	2022	

4.4.2 Centrumgebieden

Huidige situatie

Heerhugowaard heeft naast enkele winkellocaties, drie centrumgebieden: Stationsgebied, Stadshart en Centrumwaard. Deze gebieden zijn over het algemeen [erg versteend](#) en vooral functioneel ingericht met nadruk op parkeren. Het zijn ook gebieden die te maken hebben met [hitte-eiland-effecten](#) en rondom Stadshart is de kans op wateroverlast bij hevige regenval ook hoger. De urgentie om deze gebieden te vergroenen wordt versterkt door het relatief [hoge aantal ouderen](#) dat rondom het Stadshart wonen. En doordat veel mensen deze hitte-eilanden dagelijks bezoeken en soms lang verblijven. In deze gebieden liggen kansen en mogelijkheden om te vergroenen.

Ambities groenvisie 2020-2040

- In het centrum is veel winst te behalen in het **klimaatbestendig** maken van het gebied. We vervangen waar mogelijk verharding door groen. Dit is zowel een opgave voor de gemeente, als de eigenaren van de bebouwing.
- Om de **biodiversiteit** te stimuleren en de **levendigheid** en **identiteit** van het centrum te bevorderen zetten we in op een meer verscheidenheid in groen en meer kleur en fleur.
- In het centrum willen we de **gezondheid** door middel van groen bevorderen door ontmoeting te stimuleren en negatieve gezondheidseffecten zoals hittestress en fijnstof tegen te gaan.
- We willen meer **recreatiemogelijkheden** in het groen van het centrumgebied creëren.
- We willen het centrum meer **vergroenen**, en dan vooral op plaatsen waar ook een verblijfsfunctie is en waar plek is voor **recreatie** en activiteiten.

Maatregelen

Nr.	Maatregel	Financiering	Prioriteit	Ambities
2.1	Binnen de lopende gebiedsontwikkelingen Stadshart, Stationsgebied en Centrumwaard wordt invulling gegeven aan de ambities op het vlak van klimaatbestendigheid, biodiversiteit, identiteit, gezondheid en recreatie. De noodzaak hiervoor komt voort uit de klimaatstresstesten (hittestress, hemelwateroverlast) en het hoge aantal kwetsbare 65 plussers in deze gebieden.	Gebiedsontwikkeling	2021-2026	

2.2	<p>We benaderen eigenaren van vastgoed en versteende terreinen om de meerwaarde van groen voor de maatschappij en bedrijven zelf te benadrukken. Doel is om deze terreinen te vergroenen, klimaatbestendiger te maken en de sierwaarde en identiteit in centrumgebieden te verhogen.</p>	<p>Interne uren en Privaat</p>	2023	
2.3	<p>Borging van het thema 'groen, tenzij' en de bijdrage aan de daarbij horende thema's in het op te stellen basis-inrichtingsplan publiek domein voor het Stationsgebied en Stadshart, een en ander zoals opgenomen in het Masterplan Stationsgebied.</p> <p>Hetzelfde wordt gedaan voor de op te stellen visie Grenzeloos Dijk & Waard.</p> <p>Daarbij adviseren we tevens over het vergroenen van de in figuur 10 opgenomen verbinding tussen Waarderhout, Stadshart, Stationsgebied en Oosterdel (middels Zuidtangent). Een juiste inrichting kan namelijk een bijdrage leveren aan het bergen, infiltreren en afvoeren van regenwater, bieden van schaduw, het stimuleren van de biodiversiteit en het recreatief gebruik.</p>	Gebiedsontwikkeling	2021	

4.4.3 Woonwijken

Huidige situatie

De opzet van de woonwijken in Heerhugowaard verschilt. Dit geldt logischerwijs ook voor het groen. Een deel van de woonwijken is herkenbaar door groen. Vooral in de oude gedeelten van de woonwijken is er ruimte voor groen, in nieuwe gedeelten is er veel minder ruimte voor groen of is het groen nog niet volgroeid. Daarnaast hebben niet alle wijken [een park in de buurt](#) (binnen 300 tot 500 meter). Het groen is weinig kenmerkend en divers waarbij gazon de overhand heeft. In bepaalde wijken is een [wateroverlastopgave](#). De hoogte van de planten in de plantsoenen maakt wateropname moeilijk. Op het gebied van biodiversiteit is er in de woonwijken nog veel winst te behalen.

Ambities groenvisie 2020-2040

- In woonwijken is op **klimaatgebied** veel winst te behalen door plantvakken anders in te richten, water vertraagd af te voeren en versteende tuinen samen met inwoners te vergroenen.
- We willen een grotere **biodiversiteit** stimuleren door het aantal verschillende soorten bomen en beplanting te vergroten.
- Omdat de aanwezigheid van groen in de leefomgeving positief is voor de fysieke **gezondheid** en mentaal welbevinden, zien we dit als reden om juist in wijken waar de gezondheid van inwoners wat lager is in te zetten op het verstevigen en uitbreiden van het groen.
- Woonwijken en buurten kunnen meer **onderscheidend** zijn door het toepassen van verschillende typen en soorten groen. Door dit af te stemmen in overleg met bewoners, kunnen inwoners zich beter identificeren en vereenzelvigen met het groen.
- Het uitgangspunt voor **recreatie** is 'dichtbij huis'. Inwoners moeten de mogelijkheid hebben om in hun woonomgeving een ommetje te lopen of fietsen.

Maatregelen

Nr. Maatregel	Financiering	Prioriteit	Ambities
3.1 Bij gebiedsontwikkelingen met een woningbouwopgave en bij groot onderhoud van wijken wordt rekening gehouden met bovengenoemde ambities, welke tevens zijn geïntegreerd in de beleidsregels in paragraaf 3.2 .	Gebiedsontwikkeling en Groot onderhoud	2021-2026	
3.2 Bij groot onderhoud/herinrichting van de openbare ruimte komt ten minste 5% meer groene inrichting terug dan er was.	Groot onderhoud Vanuit voorzieningen wijken.	2021-2026	

3.3	<p>Richt to challenge kan een methode zijn om locatiegericht te werken en bewoners samen te laten werken aan het inrichten en onderhouden van het groen, zodat ze zich beter kunnen identificeren en vereenzelvigen met het groen. Vanuit ervaringen van gemeente Hollands Kroon weten we dat het vertrouwen in de bewoner in de meeste gevallen beloond wordt met mooie resultaten qua ontwerp en onderhoudsniveau. Toch geven zij aan dat gemeentelijk faciliteren, begeleiden, financieren en (deels) uitvoeren randvoorwaarden zijn voor succes. Onze organisatie is daar nu niet op ingericht.</p> <p>We doen daarom eerst een pilot. Bij één van de volgende wijken waar de openbare ruimte opnieuw ingericht wordt, zullen (groepen) bewoners die daartoe bereid zijn, keuzevrijheid krijgen voor de inrichting van het groen als zij ook het onderhoud daarvan overnemen van de gemeente. De (groepen) bewoners dienen het draagvlak onder omwonenden aan te tonen en in te richten binnen het beschikbare budget. Inrichting en onderhoud zal volgens de uitgangspunten uit het groenbeleidsplan worden uitgevoerd. De resultaten worden teruggekoppeld aan de nieuwe gemeenteraad van toekomstig Dijk en Waard.</p>	<p>Groot onderhoud</p> <p>Vanuit voorzieningen wijken.</p>	<p>2021-2022</p>	
3.4	<p>Wij zorgen voor een duurzame groeninrichting, tot een maximum bedrag van € 10.000 per jaar, bij externe initiatieven die plaatsvinden op gemeentelijk eigendom en die bijdragen aan de beleidsdoelstellingen.</p>	<p>Beheer</p> <p>€ 10.000 per jaar vanuit exploitatiebegroting.</p>	<p>2021-2026</p>	
3.5	<p>We staan open voor externe initiatiefnemers van voorzieningen nabij scholen die bijdragen aan educatie, beweging en klimaatadaptatie bijvoorbeeld groene schoolpleinen en schooltuinen.</p>	<p>Privaat en Subsidie</p> <p>Het fonds 'Betrekken bij Groen' vanuit de provincie.</p>	<p>2021-2026</p>	
3.6	<p>We staan open voor externe initiatieven die bijdragen aan ontmoeting en educatie in het groen. Denk hierbij aan voedselbossen, pluktuinen en buurtmoestuinen.</p>	<p>Privaat</p>	<p>2021-2026</p>	

4.4.4 Parken en recreatiegebieden

Huidige situatie

Elk park heeft een eigen verschijningsvorm en functie, denk aan het Rosariumpark of Park van Luna. Hierbij is het van belang dat de verschillende functies van het park (verblijven, route, hond uitlaten, spelen, et cetera) in verschillende verhoudingen per identiteit van het park gecombineerd zijn. De parken in de gemeente, waaronder bijvoorbeeld het Rosariumpark en het Luipaardpark hebben een belangrijke rol in de klimaatopgave. Niet alle parken zijn goed bekend bij de inwoners van de gemeente, daardoor wordt er minder gebruik van gemaakt dan er potentie is. Bovendien zijn er buurten die geen park in de nabijheid hebben of waar grotere groenzones niet zijn ingericht ten behoeve van recreatieve doeleinden. Dit is goed te zien op [figuur 8](#) 'afstand tot groen'. Er zijn daarnaast ook een aantal gebieden met veel recreatiemogelijkheden. Voorbeelden hiervan zijn Park van Luna, 't Waarderhout en het Geestmerambacht. Deze gebieden zijn goed bekend bij de inwoners van Heerhugowaard.

Ambities groenvisie 2020-2040

- We onderzoeken mogelijkheden om meer bomen te plaatsen op open plekken in de parken. Bomen zorgen voor koelte, wateropname en fijnstofafvang en helpen daarmee om te gaan met negatieve gevolgen van klimaatverandering.
- We willen de biodiversiteit in parken bevorderen. Dit doen we door waar mogelijk ander maaibeeld toe te passen zoals bijvoorbeeld ecologisch maaien.
- Wandelen en recreëren in parken is goed voor de gezondheid. De toegankelijkheid van parken staat echter onder druk op dit moment. Er zijn te weinig (zichtbare) ingangen in de verschillende parken.
- We willen nog meer inzetten op recreatie met parken die geschikt zijn voor meerdere doelgroepen, waar voldoende reuring is en waar voldoende bankjes en grote bomen zijn.
- Er is wel meer behoefte aan diversiteit binnen de parken en daarmee een spannendere invulling. Dit draagt bij aan een sterkere identiteit.

Maatregelen

Nr. Maatregel	Financiering	Prioriteit	Ambities
4.1	Interne uren	2021	
Het Park van Luna, Geestmerambacht en tussenliggend de Groene Loper vormen tezamen een landschappelijke corridor tussen verstedelijkte gebieden. Onder leiding van het recreatieschap Geestmerambacht streven we naar het aangaan van een samenwerking met provincie Noord-Holland om de voorwaarden voor een recreatieve verbindingen te realiseren en natuurwaarden te versterken.			

4.2	De inwoner ervaart een groene omgeving wanneer ze omgeven zijn door natuur en wanneer het groots en divers is. Verstedelijking zorgt er echter voor dat grote oppervlakten groen niet altijd mogelijk zijn. We willen groenstructuren verbinden met elkaar, zodat alsnog grootschalige, toegankelijke en aantrekkelijke recreatieve routes worden gecreëerd. De geïdentificeerde verbindingen zijn in beeld gebracht in figuur 10 en worden bij de betreffende gebiedsontwikkelingen onderzocht op haalbaarheid.	Gebiedsontwikkeling	2021-2026	
4.3	We moedigen volkstuinverenigingen aan initiatieven te ontplooiën die bijdragen aan een breder maatschappelijk doel, zoals educatie, sociale cohesie, lokale voedselproductie.	Interne uren	2025	
4.4	We onderzoeken de mogelijkheden voor het realiseren van een inrichting van de parken welke beter aansluit bij de behoeften van de verschillende (potentiële) gebruikers.	Interne uren	2023	
4.5	We onderzoeken de mogelijkheden voor bloemrijk grasland onder de voedselrijke bodem- en depositieomstandigheden, omdat onduidelijk is of overgaan op ecologisch beheer met de huidige flora en bodem leidt tot het gewenste effect. De resultaten hiervan worden teruggekoppeld aan het college.	Beheer € 10.000 vanuit exploitatiebegroting	2022	

4.4.5 Buitengebied

Huidige situatie

Inwoners waarderen het open landschap en de groene omgeving van het buitengebied in Heerhugowaard. Groen heeft hier een grote belevingswaarde. Veel van het groen is echter niet in handen van de gemeente Heerhugowaard, maar is in particuliere handen (agrariërs) of in handen van het waterschap en/of de provincie. De grootste kansen liggen dan ook in de samenwerking met deze partijen. Het buitengebied heeft al tal van recreatiemogelijkheden. Deze worden op dit moment nog niet sterk gepromoot. Een aantal wandelroutes is lastig vindbaar of wordt weinig gebruikt en in de Noord zijn nog weinig wandelroutes.

Ambities groenvisie 2020-2040

- We zien kansen en grote invloed om via de bermen in het buitengebied aan **biodiversiteit** te werken.
- We willen beter communiceren naar bewoners over de positieve invloed van groen op **gezondheid** en over de **recreatiemogelijkheden** in het buitengebied.
- Het buitengebied van Heerhugowaard heeft een sterke groene **identiteit**. We vinden het belangrijk om dit ook voor de toekomst te handhaven en waar mogelijk te versterken. Verstedelijking is hierbij een risico voor het groen.
- In het buitengebied zien we kansen om de mogelijkheden van **recreatie** in het groen te bevorderen.

Maatregelen

Nr.	Maatregel	Financiering	Prioriteit	Ambities
5.1	We zoeken aansluiting bij het masterplan biodiversiteit van de provincie en willen samen met stakeholder verkennen hoe het buitengebied kan bijdragen aan het herstel van de biodiversiteit en het versterken van de groene identiteit van het landschap, zonder dat dit ten koste gaat van de bedrijfsvoering van agrariërs. We zoeken daarmee tevens naar synergie met het aantrekkelijker maken van fiets- en wandelroutes.	Interne uren	2021-2026	
5.2	We maken een plan voor het realiseren van extra of ander groen ter vergroting van de aantrekkelijkheid van de recreatieve routes in het buitengebied.	Interne uren	2023	

4.4.6 Bedrijventerreinen

Huidige situatie

Vooral de oudere bedrijventerreinen zijn zeer [versteend](#). In de afgelopen jaren is daar ook veel groen verdwenen. De bedrijventerreinen die meer recentelijk zijn gebouwd, zoals De Vaandel, zijn ruimer opgezet en hebben meer water en groen. Op dit moment is er een tekort aan wandelroutes op de bedrijventerreinen. Er liggen kansen om samen te werken met ondernemers die zich verantwoordelijk voelen voor de uitstraling van hun pand en omgeving. Vanuit praktisch oogpunt hebben kleinere ingrepen, zoals groene parkeervakken of groene gevels, meer kans van slagen dan grote ingrepen. Sommigen ondernemers maaien zelf bij rond hun eigen terrein en een aantal bedrijven hebben zonnepanelen aangelegd.

Welke ambities heeft Heerhugowaard voor het groen?

- We willen door middel van het groen beter omgaan met de gevolgen van **klimaatverandering** zoals wateroverlast, droogte en hittestress.
- We willen de **biodiversiteit** in de gemeente te vergroten. Op bedrijventerreinen liggen grote kansen door grasbermen ecologisch te beheren en bloemrijker in te richten.
- We willen de aantrekkelijkheid en **identiteit** van bedrijventerreinen te bevorderen.

Maatregelen

Nr.	Maatregel	Financiering	Prioriteit	Ambities
6.1	We communiceren over het belang en de mogelijkheden die bedrijven hebben om een onderhoudsvriendelijke 'groene' bedrijfstuin, -gevel, dak of parkeerplek aan te leggen.	Interne uren	2023	
6.2	Samen met ondernemers(verenigingen) zoeken we naar mogelijkheden voor het vergroenen en verbeteren van de biodiversiteit op bedrijventerreinen. Hiermee denken we tevens het maken van ommetjes op bedrijventerrein te stimuleren.	Interne uren	2023	

4.4.7 Verkeersroutes (auto-, fiets-, wandel- en vaarroutes)

Huidige situatie

De infrastructuur van de verkeersroutes ligt er. Langs de verkeersroutes kunnen we groen inzetten om een bijdrage te leveren aan de onderscheidende identiteit van Heerhugowaard. Dit gebeurt onder andere al via het opfleuren van rotondes, bloembollen en kruidenrijke bermen en door het behouden en herstellen van [historische bomenlinten](#). Meerdere verkeersroutes door Heerhugowaard zijn door groen gedefinieerd en vooral de fietsroutes hebben een hoge belevingswaarde. Een voorbeeld van beeldbepalende verkeersroutes zijn die aan de Middenweg en de Oosttangent.

Ambities groenvisie 2020-2040

- We willen langs verschillende hoofdwegen meer diversiteit in soorten planten en bomen aanbrengen om in te spelen op het veranderende **klimaat**.
- We willen langs verkeersroutes ecologisch bermbeheer toepassen om de **biodiversiteit** te stimuleren.
- We gaan mensen meer stimuleren om de verkeersroutes te gebruiken en bij te dragen aan **gezondheid en recreatie**.
- We willen **recreatiemogelijkheden** langs verkeersroutes vergroten. Hierbij kijken we goed naar mogelijkheden om de mobiliteitstransitie naar duurzamere mobiliteit te benutten voor het vergroenen van de verkeerroutes.
- We zetten breed in op de vergroening en herkenbaarheid van verkeersroutes. De historie van Heerhugowaard nemen we daarbij als leidraad om de **identiteit** te versterken.

Maatregelen

Nr.	Maatregel	Financiering	Prioriteit	Ambities
7.1	We herstellen boomstructuren waar deze beschadigd of verdwenen zijn of waar boomziektes het voortbestaan bedreigen. We stellen hiervoor in 2021 een uitvoeringsplan op en geven prioriteit aan structuren waarin de bomen acuut bedreigd worden door een boomziekte en aan structuren langs wegen voor welke groot onderhoud gepland is.	Investing € 400.000 vanuit bestemmingsreserve projecten leefomgeving en voorzieningen. Groot onderhoud Vanuit voorziening wijken 2021: € 200.000 2022: € 300.000	2021-2026	
7.2	We herzien in 2021 de contractvoorwaarden rondom adoptie van rotondes, zodanig dat meer rotondes met aantrekkelijk 'groen' kunnen worden ingericht.	Interne uren en privaat	2021	

7.3	We onderzoeken de mogelijkheden voor bloemrijk grasland onder de voedselrijke bodem- en depositieomstandigheden, omdat onduidelijk is of overgaan op ecologisch beheer met de huidige flora en bodem leidt tot het gewenste effect. De resultaten hiervan worden teruggekoppeld aan het college.	Beheer Zie 4.5.	2022	
7.4	Inpassen van de (groen)ambities in de visie Westdijk.	Interne uren	2021	

4.4.8 Particulier groen (daken, gevels en tuinen)

Huidige situatie

We kunnen veel bereiken als we ook particulieren weten te overtuigen om tuinen en daken te vergroenen. Daarnaast willen we ook graag dat de verantwoordelijkheid voor de fysieke omgeving gedeeld wordt met de samenleving. Uit de Groenvisie is gebleken dat er draagvlak is onder inwoners voor groene daken, ontsteden en geveltuintjes. Ook onder ondernemers zien we draagvlak groeien om samen te werken aan groenere percelen. Er liggen kansen om samen met inwoners, ondernemers, vastgoedpartijen, scholen of andere organisaties samen te werken om het ontsteden en vergroenen te versnellen.

Ambities groenvisie 2020-2040

- We streven naar een optimale vergroening van alle oppervlaktes voor het vergroten van de **biodiversiteit** en bijdragen aan **klimaatadaptatie**.
- We willen dat het motto "**Groen, tenzij**" ook onder particulieren gaat spelen door bijvoorbeeld verharding in tuinen te vervangen met groen en groene daken, gevels en geveltuintjes aan te leggen.
- We willen zo veel mogelijk **natuurinclusief** bouwen.

Maatregelen

Nr.	Maatregel	Financiering	Prioriteit	Ambities
8.1	We sluiten aan bij een organisatie die ons kan helpen een groenbeweging op gang te brengen.	Beheer € 15.000 per jaar uit exploitatiebegroting.	2021-2026	
8.2	We communiceren over het belang en de mogelijkheden die bewoners hebben om een onderhoudsvriendelijke 'groene' tuin aan te leggen. In prioriteit met die van nieuwe grondgebonden woningen.	Interne uren	2023	
8.3	We benaderen lokale tuincentra en kwekers om mee te werken aan een campagne voor het vergroenen van tuinen.	Interne uren	2023	

5. Vervolgstappen

In dit Groenbeleidsplan worden tal van beleidsregels en maatregelen genoemd. Binnen de genoemde beleidsperiode (2021-2026) worden deze maatregelen opgepakt. Gezien de beperkt beschikbare budgetten en onze huidige positie zetten we voornamelijk in op:

- **Synergie met andere opgaven**, zoals [gebiedsontwikkeling](#) en [groot onderhoud](#) dat al op de planning staat in wijken. Gezien het totale oppervlakte van deze opgaven, kunnen hier ook veel groene ambities mee worden nagestreefd.
- **Maatregelen binnen reeds beschikbare beheerbudgetten en inzet van eigen personeel.** Daarmee zijn veel van de voorgestelde maatregelen afhankelijk van inzet van de organisatie.

Een aantal maatregelen kunnen leiden tot:

- **Investeringsvoorstellen:** Denk aan de realisatiemogelijkheden van bloemrijk grasland, omvorming grijs naar groen door besparing onderhoudslasten, et cetera.
- **Overeenkomsten:** bijvoorbeeld een samenwerkingsovereenkomst met provincie Noord-Holland voor de realisatie van natuurdoelen in de groene loper.

Naast de maatregelen die zijn genoemd, is het belangrijk te borgen dat beleidsregels uit dit document worden doorgevoerd in andere documenten.

- **Synergie en afstemming met nieuw beleid:** Het Groenbeleidsplan staat niet op zichzelf en raakt aan tal van thema's. Het is belangrijk dat, bij nieuw te ontwikkelen beleid, dit plan met zijn beleidsregels wordt meegenomen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan beleidsplannen op het gebied van klimaatadaptatie, mobiliteit en energietransitie.
- **Integraal beheerplan openbare ruimte:** In dit Groenbeleidsplan staat een aantal beleidsregels en maatregelen met betrekking tot het beheer van het groen. Hierbij is het belangrijk dat de kostenkengetallen voor onderhoud en inrichting worden geüpdatet op basis van de nieuwe uitgangspunten in dit Groenbeleidsplan. De nieuwe uitgangspunten moeten vervolgens ook worden meegenomen in de opdrachtformulering richting de aannemers, ontwikkelaars en uitvoerders.
- **Omgevingsplan:** De beleidsuitgangspunten uit het Groenbeleidsplan moeten worden vertaald naar het omgevingsplan, zodat deze uitgangspunten standaard worden beoordeeld bij een vergunningaanvraag en worden meegenomen op het moment van een project- of gebiedsontwikkeling.
- **Leidraad inrichting openbare ruimte of Basis-inrichtingsplan publiek domein:** Voor nieuwe ontwikkelingen biedt dit Groenbeleidsplan de handvatten om groen een sterke positie te geven bij project- en gebiedsontwikkelingen en herinrichtingsprojecten. Na vaststelling van

het Groenbeleidsplan is het echter ook van belang dat de uitgangspunten worden verwerkt door middel van een actualisatie van de Leidraad inrichting openbare ruimte en in het (nog op te stellen) Basis-inrichtingsplan publiek domein voor het Stationsgebied en het Stadshart. In deze documenten komen richtlijnen te staan gebaseerd op de maatregelen in dit Groenbeleidsplan waarmee het belang van het groen en andere elementen in de openbare ruimte kan worden geborgd richting ontwikkelaars.

Bijlagen

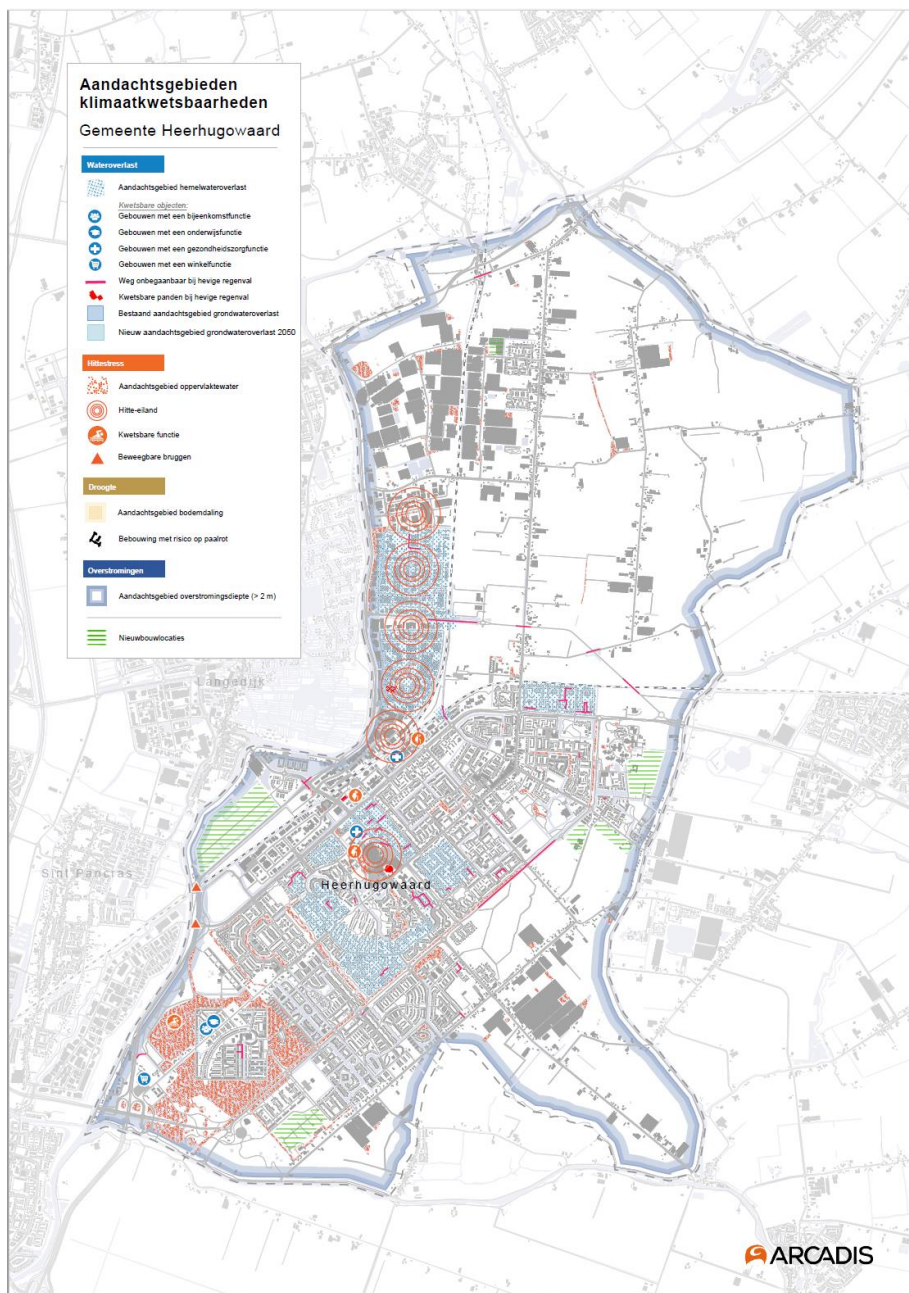
1. Ondersteunende kaarten en tabellen

In deze bijlage worden uitgangspunten verduidelijkt aan de hand van kaarten en tabellen. In het rapport wordt op verschillende manieren verwezen naar deze informatiebronnen.

- [Aandachtsgebieden klimaatkwetsbaarheden](#)
- [Groenkaart/versteningskaart](#)
- [Ouderen per wijk](#)
- [Gezondheid per buurt](#)
- [Groenstructuur](#)
- [Afstand tot grootschalige groenzones](#)
- [Herinrichtingsgebieden en gebiedsontwikkelingen 2021 t/m 2031](#)
- [Synergiekansen gebiedsontwikkeling en groen](#)

Aandachtsgebieden klimaatkwetsbaarheden

Op de bedrijventerreinen Zandhorst I, II, III en Beveland, het Stationsplein en het Stadshart ontstaan hitte-eilandeffecten. Het is hier op warme zomerse dagen extra warm wat tot hittestress kan leiden. Hittestress kan een negatieve impact op de gezondheid van mensen hebben of op de productiviteit van werknemers. Ook het oppervlaktewater in de gemeente kan zorgelijke temperaturen aannemen, waardoor de stad verder opwarmt en de waterkwaliteit wordt aangetast. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het oppervlaktewater ter hoogte van Stad van de Zon en Butterhuizen. Voor wat betreft wateroverlast bij hevige regenbuien zijn er een aantal aandachtsgebieden: Zandhorst, Schilderswijk, het Stadshart, de Edelstenenwijk, de Rivierenwijk, de Molenwijk en de Bomenbuurt. Bij extreme buien kunnen een aantal wegen (zo goed als) onbegaanbaar zijn, zoals de Oosttangent.

Figuur 1: Aandachtsgebieden Klimaatkwetsbaarheid

Groenkaart/versteningskaart

Bedrijventerreinen Zandhorst I, II, III en Beveland, het Stationsplein en het Stadshart zijn erg versteend.

Figuur 2: Groenkaart/versteningskaart

Ouderen per wijk

Ouderen zijn kwetsbaarder en hebben meer profijt bij een groene omgeving waarin ze een ommetje kunnen maken om te bewegen, anderen te ontmoeten en de schaduw en koelte op te zoeken. Vooral in de wijken Bomen- en Recreatiewijk, Stadshart, Schilderswijk en Heemradenwijk wonen veel ouderen (75+) en dat ontwikkelt zich de komende jaren ook zo door.

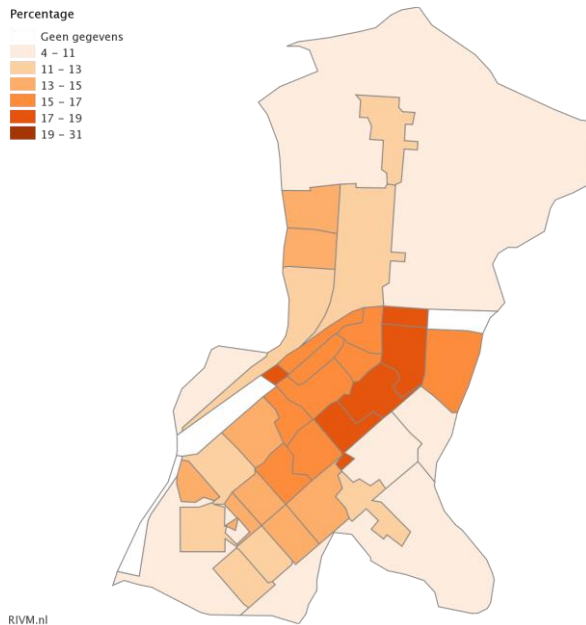
WIJKNAAM	2020	2025	2030	2040
Bomen- Recreatiewijk	669	887	967	1.015
Stadshart	554	790	864	893
Schilderswijk	477	606	651	673
Heemradenwijk	409	520	548	549
Schrijverswijk	323	426	465	468
Oostertocht	255	379	443	516
Edelstenenwijk	170	298	394	435
Butterhuizen	186	296	373	443
Molenwijk	192	268	316	345
Stad van de Zon	125	226	298	389
Planetenwijk	150	209	223	221
Zuidwijk	79	160	198	250
Huygenhoek	60	142	198	279
Rivierenwijk	64	130	188	259
De Noord	91	125	148	166
Bedrijventerrein	90	119	146	167
De Draai	43	107	202	397
Buitengebied Noord	57	90	106	123
't Kruis	49	70	81	81
Broekhorn	7	40	67	109
Buitengebied Zuid	6	6	7	8

Figuur 3: Wijken met het meeste aantal 75+-inwoners inclusief verwachte ontwikkelingen

Gezondheid per buurt

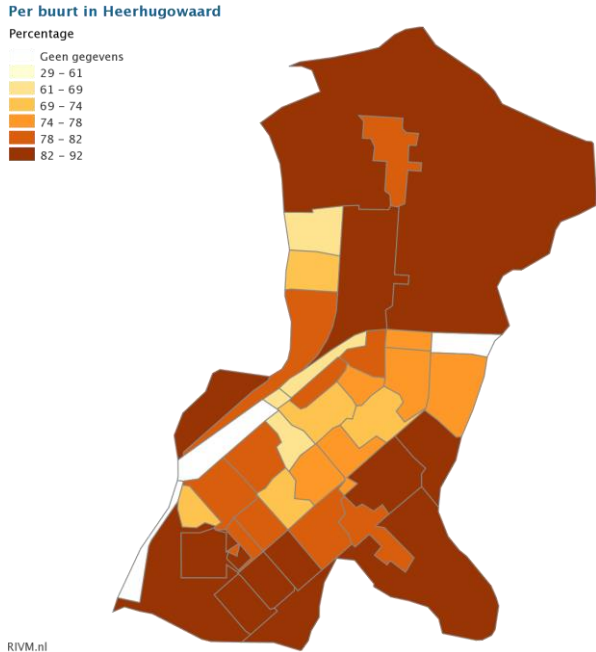
Het RIVM publiceerde in 2016 een grootschalig onderzoek naar de gezondheid per buurt. Onder andere de Bomen- en Recreatiewijk en Schilderswijk komen naar voren als wijken waar de obesitas hoger ligt dan gemiddeld, de ervaren gezondheid lager ligt dan gemiddeld en waar er gemiddeld genomen te weinig wordt bewogen.

Obesitas 2016 Per buurt in Heerhugowaard

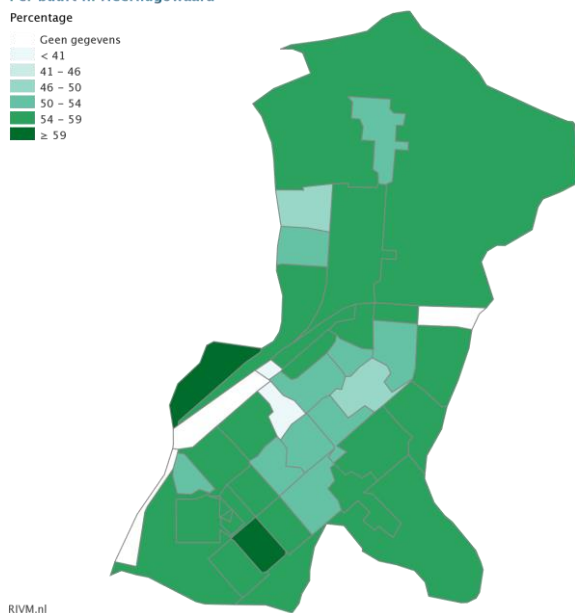
Dit is het percentage personen van 19 jaar en ouder met een Body Mass Index (BMI) van 30,0 kg/m² en hoger, gebaseerd op zelf-gerapporteerde lengte en gewicht. Het landelijk gemiddelde is 15 procent.

Goede of zeer goede ervaren gezondheid 2016 Per buurt in Heerhugowaard

Dit is het percentage personen van 19 jaar en ouder met antwoordcategorie 'zeer goed' of 'goed' op de vraag naar de algemene gezondheidstoestand. Het landelijk gemiddelde is 75.

Beweegrichtlijnen 2016 Per buurt in Heerhugowaard

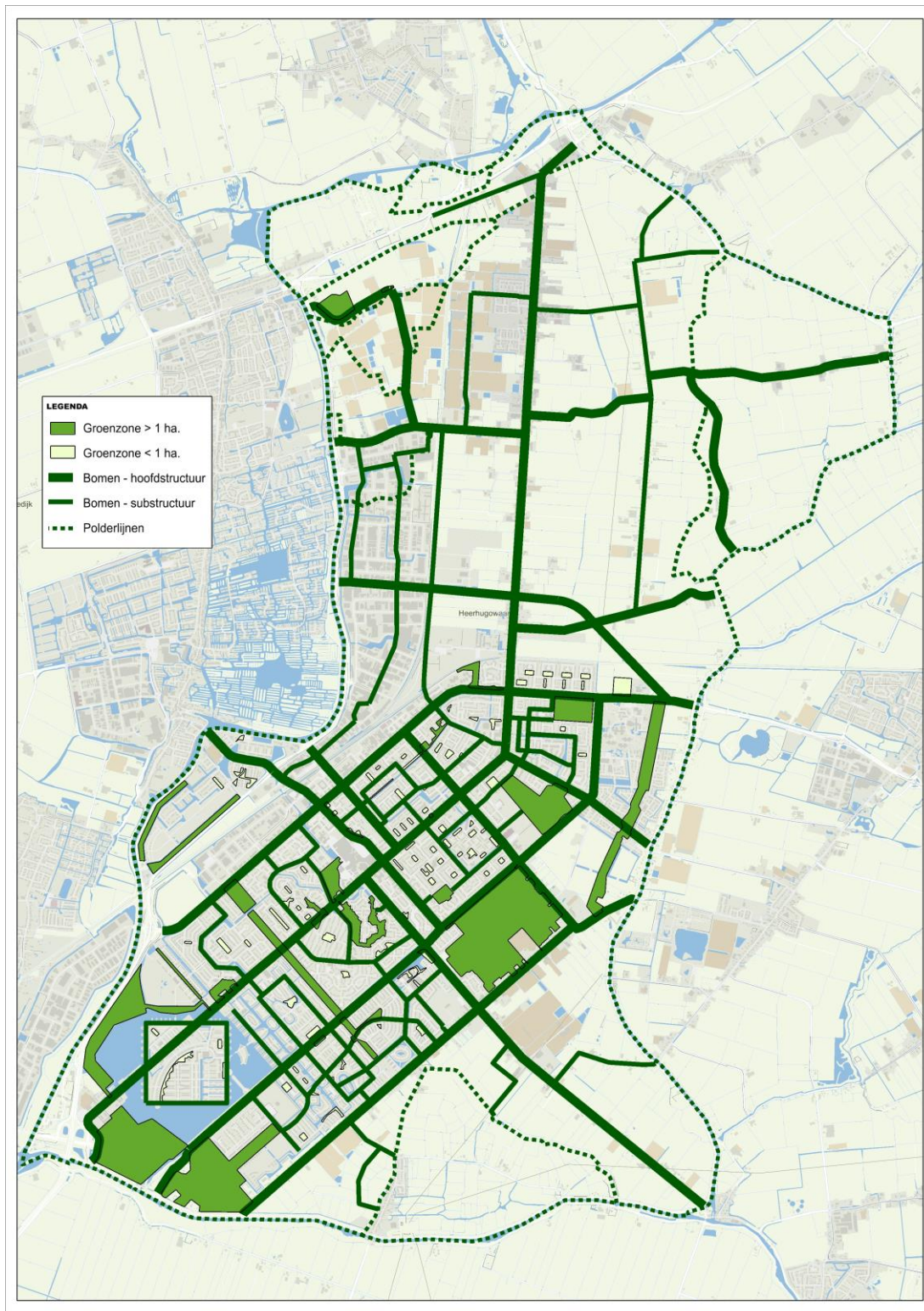

De kaart geeft het aandeel inwoners van 19 jaar en ouder aan dat de beweegrichtlijnen voldoet van het RIVM uitgesplitst naar buurt uit 2016.

Figuur 4, 5 en 6: Obesitas, ervaren gezondheid, voldoen aan beweegrichtlijnen per buurt

Groenstructuur

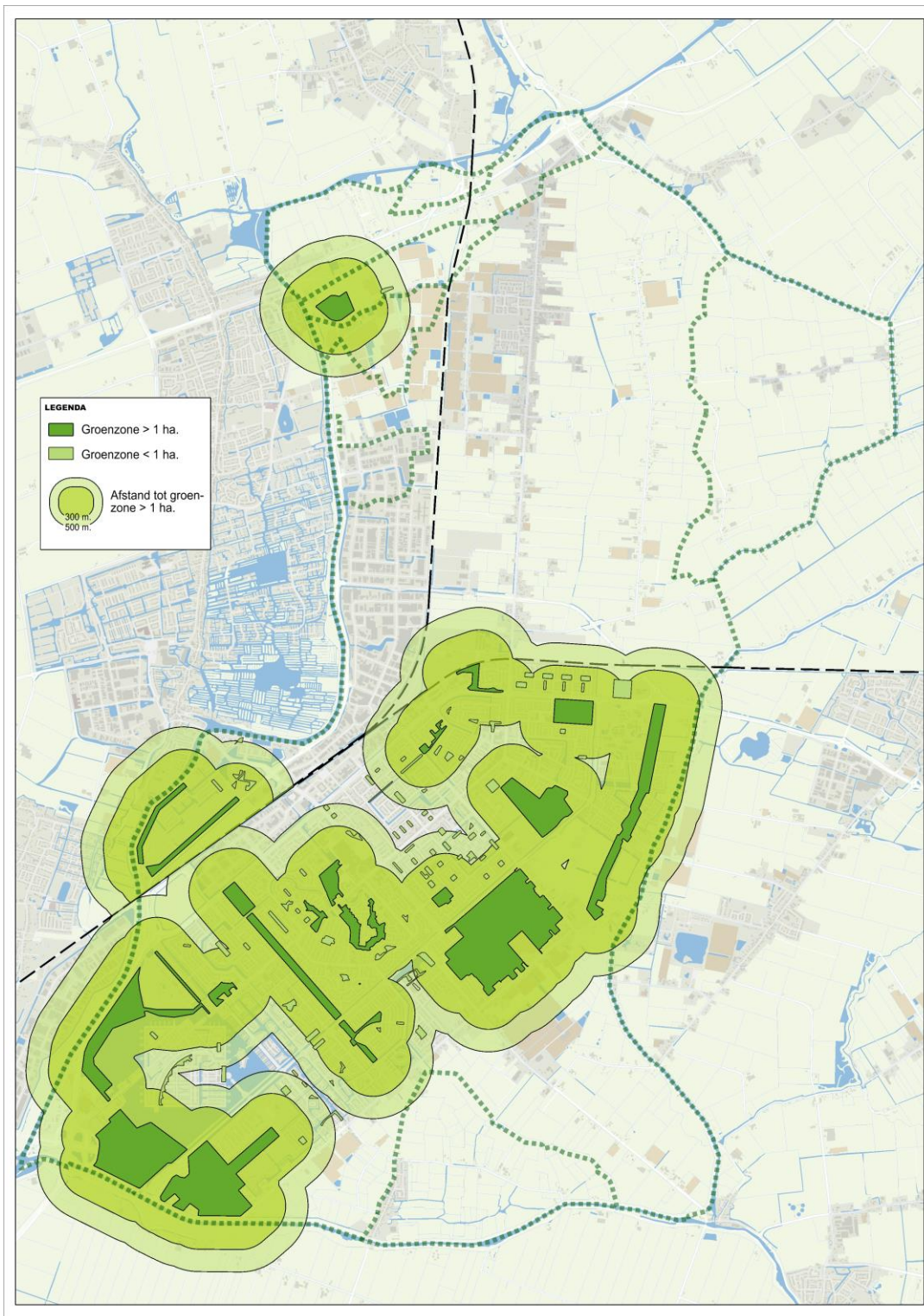
De historische structuur van de droogmakerij is zichtbaar door de aanwezigheid van uniforme boomlinten op ontginningsassen en verbindingswegen. Deze zijn gezamenlijk met parken, kleinere groenzones en de oevers onderdeel van de groenstructuur. Het zijn structuren waarin het groen een belangrijke rol speelt en sterk bijdraagt aan de identiteit van de gemeente. Daarnaast zijn het structuren die zorgen voor recreatieve en ecologische verbindingen.

Figuur 7: Groenstructuur

Afstand tot grootschalige groenzones

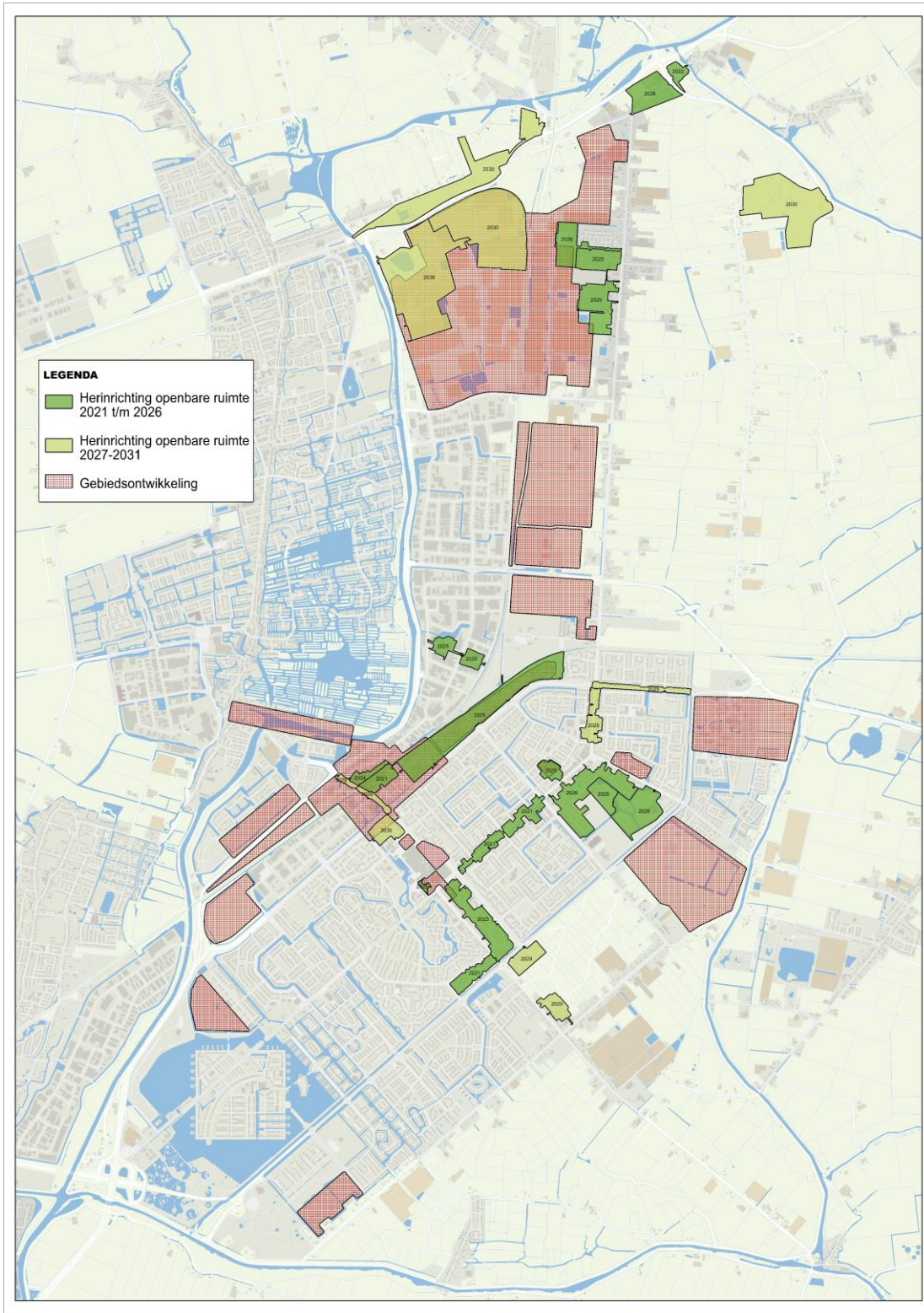
Uit onderzoek blijkt dat mensen zich gezonder voelen en zijn zodra de afstand tot een groenzone afneemt en het formaat en de kwaliteit van een groenzone toeneemt. Voor het dagelijks gebruik van groen zijn openbare groenzones van minimaal 1 hectare binnen een afstand van 300 tot maximaal 500 meter van belang. Zie hieronder de huidige situatie.

Figuur 8: Afstand tot groenzones groter dan 1 hectare

Herinrichtingsgebieden en gebiedsontwikkelingen 2021 t/m 2031

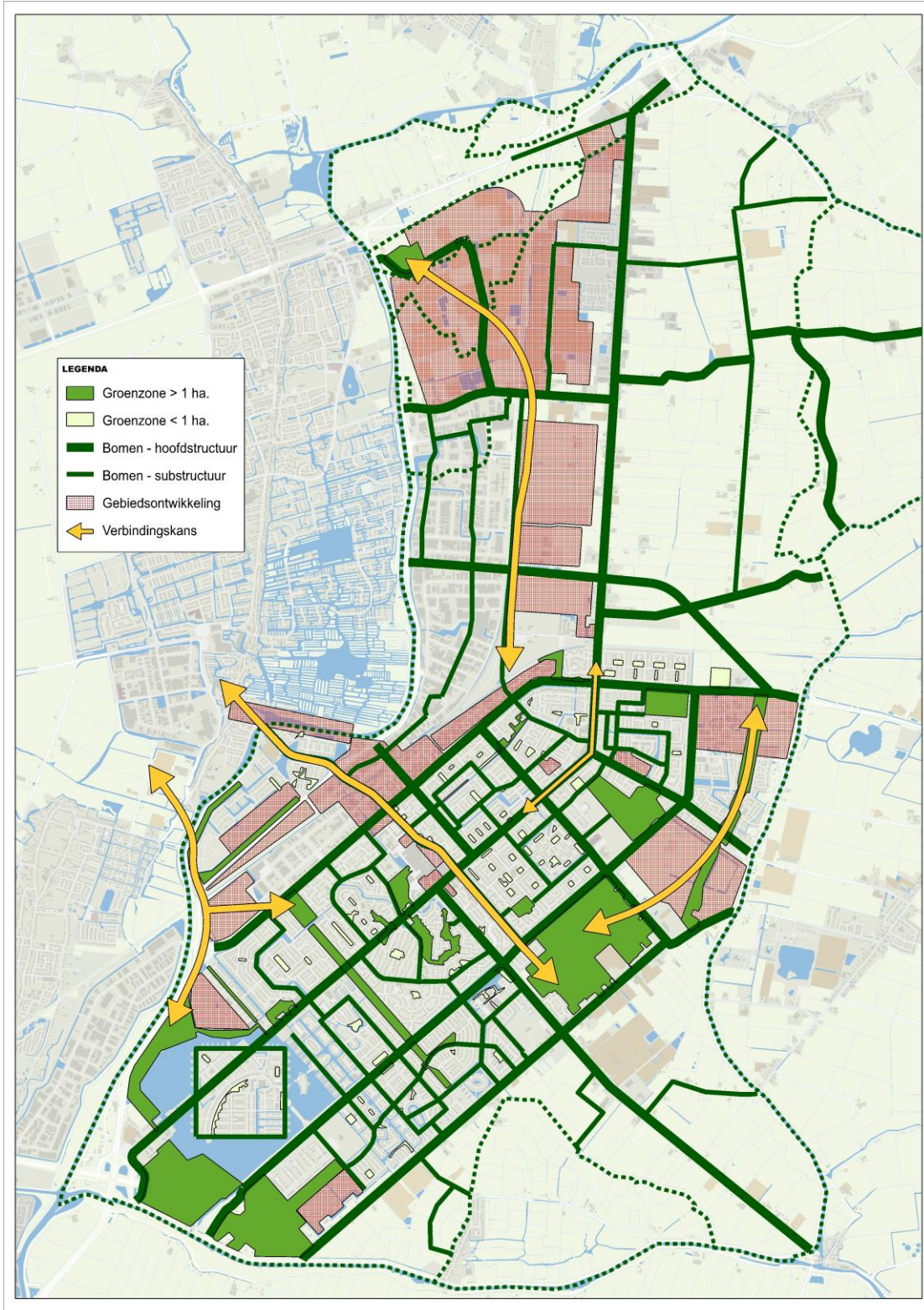
Waar vinden de grote ontwikkelingen plaats in de komende tien jaar? Onderstaande kaart geeft een indicatie waar synergiekansen liggen om het groen te verbeteren in lopende of verwachte gebiedsontwikkelingen en met betrekking tot groot onderhoud/herinrichting van de openbare ruimte.

Figuur 9: Herinrichtingsgebieden en gebiedsontwikkelingen van 2021 t/m 2031 op kaart

Synergiekansen gebiedsontwikkeling en groen

Er liggen kansen om bij gebiedsontwikkelingen groenstructuren met elkaar te verbinden, zodanig dat ecologische en grootschalige, toegankelijke en aantrekkelijke recreatieve routes en verblijfsplekken worden gerealiseerd. Deze kansen liggen er bijvoorbeeld tussen het Oosterpark en Waarderhout, tussen Park/Strand van Luna en Geestmerambacht (groene loper) en Luipaardpark.

Figuur 10: Groen in relatie met gebiedsontwikkeling en verbindingkansen

2. Groenbeleidsplan t.o.v. rijks- en provinciebeleid

Het Groenbeleidsplan staat niet los van andere plannen. In eerste instantie is het direct gelinkt aan de Groenvisie 2020-2040, maar het is onze taak om zoveel mogelijk aan te sluiten bij al bestaande visies binnen onze gemeente en van andere organisaties. Hieronder wordt in hoofdlijnen beschreven welke andere plannen van belang zijn.

Rijksbeleid

Er zijn op rijksniveau een aantal beleidsplannen die interessant zijn voor dit Groenbeleidsplan. We lichten hier Nationale Omgevingsvisie, Deltaplan Ruimtelijke adaptatie 2018 en Landelijk nota gezondheidsbeleid 2020 uit.

<i>Nationale Omgevingsvisie</i>	De Nationale Omgevingsvisie formuleert 4 prioriteiten voor de buitenruimte van Nederland: <ol style="list-style-type: none">1. ruimte voor de klimaatadaptatie en energietransitie;2. duurzaam economisch groeipotentieel;3. sterke en gezonde steden en regio's;4. toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.
<i>Deltaplan Ruimtelijke adaptatie 2018</i>	In het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie 2018 wordt als doel gesteld dat Nederland in 2050 zo goed mogelijk klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht tegen wateroverlast, droogte, hitte en (de gevolgen van) overstromingen. Vanaf 2020 moeten gemeenten daarvoor klimaatbestendig handelen. Groen kan hier een grote bijdrage aan leveren.
<i>Landelijk nota gezondheidsbeleid 2020</i>	In de Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020 wordt als doel gesteld dat in 2040 gezondheid een vast onderdeel is van de belangenafweging in ruimtelijk beleid. Daarnaast is het doel om bij landelijke en decentrale beleidsontwikkeling meer verbinding tussen het fysieke en sociale domein te leggen.

Groenbeleidsplan en rijksbeleid

Het groenbeleid van gemeente Heerhugowaard beoogt aan te sluiten bij de landelijke opgaven door ambities te formuleren op het gebied van duurzaamheid, het vergroten van biodiversiteit en klimaatadaptatie. Daarnaast zijn onze doelstellingen niet alleen voor de fysieke omgeving, maar worden ook sociale doelstellingen meegenomen, zoals spelen en bewegen en identiteit. Hiermee wordt de verbinding tussen het sociale en fysieke domein versterkt.

Provinciaal beleid

Als onderdeel van Noord-Holland heeft de gemeente Heerhugowaard te maken met beleid vanuit de provincie. Een aantal doelstellingen van de provincie sluit aan bij groenontwikkelingen in Heerhugowaard:

- Provincie Noord-Holland heeft als doel om in 2050 klaar te zijn voor **extremere weersomstandigheden**, wat goed aansluit bij het Groenbeleidsplan. De provincie spoort gemeenten aan om hier maatregelen voor te treffen.
- Om de natuur te behouden én de recreatiemogelijkheden voor wandelaars, fiets en andere recreanten te versterken, zet de provincie in op de aanleg en het beheer van groengebieden. Waar mogelijk is het wenselijk dat bestaande en nieuwe natuur **toegankelijk** wordt gemaakt voor recreanten.
- De provincie richt zich op de afronding van het Natuur Netwerk Nederland in 2027. Binnen de realisatiestrategie wordt benoemd dat nog 5.600 hectare natuurnetwerk ingericht moet worden.
- Het onderhoud van bermen naast provinciale wegen is deels in beheer van de provincie. Daarbij wordt **ecologisch onderhoud** uitgevoerd door middel van sinusmaaien.
- De provincie richt **natuurvriendelijke oevers** in. Door de oevers een geleidelijke overgang van land naar water te geven, wordt er meer ruimte voor leven in en om het water gecreëerd. De aanleg hiervan wordt zoveel mogelijk gecombineerd met andere werkzaamheden.

Deze ambities sluiten aan bij dit Groenbeleidsplan.

Subsidies vanuit de provincie

Vanuit de provincie Noord-Holland zijn er ook een aantal subsidies die aansluiten bij de voorgestelde ontwikkelingen in dit Groenbeleidsplan:

Wandel- en fietsroutes: De provincie realiseert zelf nieuwe paden én subsidieert projecten om stad en landelijk gebied beter met elkaar te verbinden.	<ul style="list-style-type: none">• Gemeenten kunnen subsidie aanvragen om recreatieve verbindingen aan te leggen, zoals fiets- en wandelpaden, bruggen en tunnels. Zie: Subsidieregeling UVR Groen.• Overheden en andere partijen kunnen subsidie aanvragen om parkeer- en informatievoorzieningen bij groengebieden in te richten (Toeristische Overstappunten, TOP's). Zie: Subsidieregeling UVR Groen.• Agrarisch ondernemers kunnen subsidie krijgen als zij een boerenlandpad openstellen. Zie: Subsidie openstellen boerenland (Recreatie Noord-Holland).
Klimaatadaptatie:	De provincie wil gemeenten stimuleren tot meer maatregelen en helpen met een betere inrichting voor het klimaat. Hiervoor is geldt vanaf 19 maart 2020 een nieuwe subsidieregeling. Per jaar is €

<ul style="list-style-type: none"> • Subsidie fysieke uitvoeringsprojecten klimaatadaptatie 	<p>900.000 beschikbaar voor gemeenten. Maximaal kan € 100.000 per project worden aangevraagd.</p>
<p>Natuur</p>	<p>SVNL-A: agrarisch natuur- en landschapsbeheer</p> <p>SVNL-N: natuur- en landschapsbeheer</p> <p>SKML: kwaliteitsimpuls natuur en landschap</p>